

RJ-Uiting 2014-4 ‘Pensioenvoorziening directeuren-grootaandeelhouder’

Algemeen

RJ-Uiting 2014-4 bevat aanpassingen inzake de verwerking van de pensioenvoorziening van directeuren-grootaandeelhouder in Richtlijn 271 Personeelsbeloningen (2014) voor grote en middelgrote rechtspersonen en Richtlijn B14 Personeelsbeloningen (2014) voor kleine rechtspersonen. In deze RJ-Uiting zijn de ontvangen commentaren op RJ-Uiting 2014-1 verwerkt.

Belangrijkste wijziging

Door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) is besloten om niet langer toe te staan dat de voorziening voor pensioenregelingen voor directeuren-grootaandeelhouder (DGA's) die in eigen beheer worden gehouden, wordt gewaardeerd volgens fiscale grondslagen.

Onder andere door de fiscale voorschriften met betrekking tot (ten opzichte van de huidige marktrente hoge) rentestand en (het verbod op) leeftijdsterugstellingen, wordt door waardering tegen fiscale grondslagen de pensioenvoorziening in veel gevallen te laag weergegeven. Daarom heeft de RJ besloten om waardering van de pensioenvoorziening op fiscale grondslagen niet langer toe te staan. Verduidelijkt is dat de waardering van de voorziening moet zijn gebaseerd op basis van het principe van de ‘beste schatting’.

Als de uitkomst van waardering volgens fiscale grondslagen niet materieel afwijkt van waardering volgens het principe van de ‘beste schatting’ in de Richtlijnen, kan (als praktische invulling) de voorziening voor dat bedrag in de balans worden opgenomen. Verwezen wordt naar alinea 207 van hoofdstuk 115 (voor grote en middelgrote rechtspersonen) respectievelijk alinea 304a van hoofdstuk A1 (voor kleine rechtspersonen).

Overigens worden in de fiscale wet- en regelgeving voor verschillende belastingheffingen verschillende waarderingmethoden voor pensioenvoorzieningen gehanteerd.

Kleine rechtspersonen

Kleine rechtspersonen mogen artikel 2:396 lid 6 BW toepassen en de gehele jaarrekening, inclusief de waardering van de pensioenvoorziening, opstellen volgens de fiscale grondslagen. Verwezen wordt naar de in de RJK-bundel opgenomen bijlage D3 Handreiking bij de toepassing van fiscale grondslagen door kleine rechtspersonen. In deze situatie is de hierboven genoemde wijziging dan ook niet van toepassing.

Overige voorgestelde wijzigingen

Volgens de grondslagen van de Richtlijnen moet een voorziening worden opgenomen voor de per balansdatum opgebouwde pensioenverplichting. Verduidelijkt is dat deze bestaat uit de opgebouwde pensioenaanspraken, inclusief onvoorwaardelijk overeengekomen (toekomstige) indexaties daarvan.

Daarnaast is het toegestaan om rekening te houden met aanpassingen van per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit verwachte toekomstige salarisstijgingen en/of uit eventuele verwachte toekomstige aanpassingen vanwege toekenning van voorwaardelijk overeengekomen indexaties. Dit is op gelijke wijze toegestaan voor pensioenverplichtingen die voortvloeien uit pensioenregelingen voor personeel.

Overdracht aan professionele verzekeraar

De pensioenvoorziening dient (alleen) te worden gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor deze kan worden overgedragen aan een professionele verzekeraar als dit bedrag de beste schatting weergeeft van het bedrag dat noodzakelijk is om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. Dat is bijvoorbeeld het geval als de rechtspersoon een (juridische of feitelijke) verplichting heeft om de pensioenverplichting over te dragen aan een professionele verzekeraar. Verwezen wordt naar de bepalingen van hoofdstuk 252 c.q. B10 inzake voorzieningen.

Toepassingsgebied en overgang

De wijzigingen gelden zowel voor grote en middelgrote rechtspersonen als voor kleine rechtspersonen. Een wijziging van de waarderingsgrondslagen als gevolg van de gewijzigde Richtlijn betreft een stelselwijziging die als zodanig moet worden verwerkt, met dien verstande dat de vergelijkende cijfers niet behoeven te worden aangepast.

Ingangsdatum

De gewijzigde Richtlijn is van kracht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2014. Eerdere toepassing wordt aanbevolen.

Amsterdam, 1 april 2014

Richtlijnen voor grote en middelgrote rechtspersonen

271 Personeelsbeloningen

Deze Richtlijn 271 (aangepast 2014) vervangt Richtlijn 271 (aangepast 2013) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2014.

[...]

318 Voor pensioenregelingen voor directeuren-grootaandeelhouder die in eigen beheer worden gehouden dient de rechtspersoon een voorziening op te nemen voor de per balansdatum opgebouwde pensioenverplichting. De opgebouwde pensioenverplichting bestaat uit de opgebouwde pensioenaanspraken, inclusief onvoorwaardelijk overeengekomen (toekomstige) indexaties van de opgebouwde aanspraken. Een pensioenregeling wordt in eigen beheer gehouden als deze wordt uitgevoerd door de rechtspersoon zelf, of door een houdstermaatschappij dan wel directiepensioenlichaam.

318a Deze voorziening dient te worden gewaardeerd op basis van een in Nederland algemeen aanvaardbare actuariële waarderingsmethodiek.

De daarbij te hanteren actuariële veronderstellingen worden gebaseerd op de beste schatting van de variabelen die de omvang bepalen van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zullen zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet waartegen die uitgaven contant worden gemaakt, wordt bepaald in overeenstemming met alinea 316.

Voorwaardelijk overeengekomen indexaties behoren niet tot de opgebouwde pensioenverplichting. Voorwaardelijk overeengekomen indexaties zijn indexaties waarvan de toekenning afhankelijk is van toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden. Dit is bijvoorbeeld het geval als is overeengekomen dat een ingegaan pensioen jaarlijks ‘indien mogelijk’ wordt aangepast.

Open indexaties kunnen onvoorwaardelijk of voorwaardelijk zijn overeengekomen. Open indexaties houden in dat opgebouwde rechten vóór de pensioendatum en/of ingegane pensioenen worden aangepast aan de loon- of prijsontwikkeling, uitgedrukt in een algemeen indexcijfer.

De rechtspersoon kan ervoor kiezen om bij de bepaling van de omvang van de voorziening rekening te houden met aanpassingen van per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit verwachte toekomstige salarisstijgingen en/of uit eventuele verwachte toekomstige aanpassingen vanwege toekenning van voorwaardelijk overeengekomen indexaties.

[...]

327 Een wijziging van de grondslag voor de waardering van de opgebouwde pensioenverplichting volgens alinea 318 en 318a per 1 januari 2014 - of de desbetreffende datum bij eerdere toepassing - dient te worden verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen, met dien verstande dat de vergelijkende cijfers niet behoeven te worden aangepast. [...]

Richtlijnen voor kleine rechtspersonen

B14 Personeelsbeloningen

Deze Richtlijn B14 (aangepast 2014) vervangt Richtlijn B14 (aangepast 2011) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2014.

[...]

110 Voor pensioenregelingen van de directeur-grotaandeelhouder die in eigen beheer worden gehouden, neemt de rechtspersoon een voorziening op voor de per balansdatum opgebouwde pensioenverplichting. De opgebouwde pensioenverplichting bestaat uit de opgebouwde pensioenaanspraken, inclusief onvoorwaardelijk overeengekomen (toekomstige) indexaties van de opgebouwde aanspraken.

Een pensioenregeling wordt in eigen beheer gehouden als deze wordt uitgevoerd door de rechtspersoon zelf, of door een houdstermaatschappij dan wel directiepensioenlichaam.

Deze voorziening wordt gewaardeerd op basis van een in Nederland algemeen aanvaardbare actuariële waarderingsmethodiek. De daarbij te hanteren actuariële veronderstellingen worden gebaseerd op de beste schatting van de variabelen die de omvang bepalen van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zullen zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet waartegen die uitgaven contant worden gemaakt, wordt bepaald in overeenstemming met alinea 114.

Voorwaardelijk overeengekomen indexaties behoren niet tot de opgebouwde pensioenverplichting. Voorwaardelijk overeengekomen indexaties zijn indexaties waarvan de toekenning afhankelijk is van toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden. Dit is bijvoorbeeld het geval als is overeengekomen dat een ingegaan pensioen jaarlijks ‘indien mogelijk’ wordt aangepast. Open indexaties kunnen onvoorwaardelijk of voorwaardelijk zijn overeengekomen. Open indexaties houden in dat opgebouwde rechten vóór de pensioendatum en/of ingegane pensioenen worden aangepast aan de loon- of prijsontwikkeling, uitgedrukt in een algemeen indexcijfer.

De rechtspersoon kan ervoor kiezen om bij de bepaling van de omvang van de voorziening rekening te houden met aanpassingen van per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit verwachte toekomstige salarisstijgingen en/of uit eventuele verwachte toekomstige aanpassingen vanwege toekenning van voorwaardelijk overeengekomen indexaties.

De rechtspersoon vermeldt in de toelichting de gehanteerde berekeningsgrondslagen en de gehanteerde rekenrente.

[...]

Overgangsbepaling

131 Een wijziging van de grondslag voor de waardering van de opgebouwde pensioenverplichting volgens alinea 110 per 1 januari 2014 - of de desbetreffende datum bij eerdere toepassing - wordt verwerkt in overeenstemming met paragraaf 1 van hoofdstuk A3 Stelselwijzigingen, met dien verstande dat de vergelijkende cijfers niet behoeven te worden aangepast.